

Τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της «Μάχης της Καντάνου» που την καθιστούν σταθμό για την παγκόσμια ιστορία αντίστασης

Από τα πρώτα χρόνια της απελευθέρωσης, η «Μάχη της Καντάνου», την επομένη της μάχης των Φλωρίων, άρχισε συστηματικά να υποβαθμίζεται και ως μάχη που δεν έγινε ποτέ, αλλά και πολύ περισσότερο **αποσιωπούσαν ο αυθόρμητος παλλαϊκός της χαρακτήρας.**

Είναι χαρακτηριστικό ότι η «Πολεμική Έκθεσις», την οποία είχε συντάξει ο ανακληθείς στο Στράτευμα και προαχθείς σε Αντισυνταγματάρχη απόμαχος των Βαλκανικών και του Α΄ παγκόσμιου Χαράλαμπος Σειραδάκης (1886-1970) που είχε φτάσει στην Κάντανο το βράδυ της 19^{ης} Μαΐου με εντολή να οργανώσει πολιτοφυλακή, δεν βρέθηκε στην «Υπηρεσία Ιστορίας Στρατού» που είχε κατατεθεί. Είχε προφανώς αφαιρεθεί.

Ανεβρέθει στο προσωπικό του οικογενειακό αρχείο και δημοσιεύθηκε από τον Κ. Πετράκη στην εφημερίδα *“Χανιώτικα Νέα”*, στις 25 Μαΐου 2009.

Στο κλίμα αυτό αποσιώπησης και υποβάθμισης της «Μάχης της Καντάνου» είχε τότε απαντήσει με **επιστολή του στην εφημερίδα “Παρατηρητής”** (3 Ιουνίου του 1961) ο **Βαγγέλης Ν. Γεωργιακάκης**, ο οποίος ήταν παρών στην λαϊκή συνέλευση στην Κάντανο (22 Μαΐου 1941), στα Φλώρια (23 Μαΐου) και στο φαράγγι¹ (24-25 Μαΐου), **αναδεικνύοντας τα δύο βασικά της χαρακτηριστικά.**

Επειδή σήμερα ο φασισμός ξανασηκώνει κεφάλι στην Ευρώπη, ενώ η Γερμανία επιχειρεί μεθοδευμένα την αναθεώρηση και το ξαναγράψιμο της Ιστορίας του 2^{ου} Παγκοσμίου πολέμου, είτε με συγγραφή βιβλίων όπως ο Ρίχτερ, είτε με παρεμβάσεις στα σχολεία, επισκέψεις «καλής θέλησης» κλπ και επειδή ο αυθόρμητος παλλαϊκός χαρακτήρας που εμπνέεται από έναν υγιή πατριωτισμό είναι στο στόχαστρο, η επιστολή του Β. Γεωργιακάκη είναι ξανά επίκαιρη. Για να θυμούνται οι μεγαλύτεροι και να μαθαίνουν ιστορία οι νεότεροι.

Αν και πολύ σωστά ο Β. Γεωργιακάκης στην επιστολή του στον “Παρατηρητή” θεωρεί το πρώτο χαρακτηριστικό ως την αιτία του μένους των κατακτητών και του επακόλουθου ολοκαυτώματος της Καντάνου, **εμείς θέλουμε να εστιάσουμε και στο δεύτερο χαρακτηριστικό:** αυτό της σύσκεψης - λαϊκής συνέλευσης, που συνεκάλεσε ο Χ. Σειραδάκης και προηγήθηκε της μάχης στο φαράγγι της Καντάνου. Αν και οι Σελινιώτες γνώριζαν το μάταιο του αγώνα και πληροφορήθηκαν από τον στρατιωτικό Σειραδάκη τις ολέθριες συνέπειες της λαϊκής αντίστασης στους ναζί εισβολείς, αποφάσισαν ως ήρωες βγαλμένοι από αρχαία τραγωδία, να πολεμήσουν! Για να γράψουν ιστορία!

Ευτύχης Παπαδοπετράκης, καθηγητής ιστορίας των Μαθηματικών

Κωστής Πετράκης, κοινωνιολόγος

¹ (Βαρδής Βαρδινογιάννης, *Η αντίσταση στο Σέλινο*, σελ.45)

«Με την ευκαιρία της συμπλήρωσης σήμεραν είκοσι χρόνων από της καταστροφής της Καντάνου, 3/6/41, σας παρακαλώ θερμώς, όπως φιλοξενήσετε τα παρακάτω, σαν συμπλήρωμα των όσων έχουν γραφεί μέχρι σήμερα, για τη μάχη αυτή.

Δύο είναι τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της «Μάχης της Καντάνου» τα οποία και την τοποθετούν σε ξεχωριστή μοίρα σε σχέση με τις μάχες των άλλων διαμερισμάτων.

1) Σ' αυτή τη μάχη, κανένα στρατιωτικό τμήμα δεν έλαβε μέρος, για τον απλούστατο λόγο ότι δεν υπήρχαν τέτοια στη περιοχή, όσα δε τυχόν πέρασαν κατευθυνώτανε προς τα παράλια των Σφακιών χωρίς να σταματήσουν. Η δύναμις χωροφυλακής Καντάνου έλαβε βεβαίως μέρος στη μάχη από των Χωροφυλάκων μέχρι και των αξιωματικών, όχι όμως σαν συγκροτημένο τμήμα, αλλά σαν μονάδες. Έτσι η «Μάχη της Καντάνου» έγινε Βασικά από πολίτες Το ίδιο ισχύει και για τις μάχες Κουλουκουτιανών, Μεσαυλιών και Φλωρίων οι οποίες προηγήθηκαν αυτής.

2) Η προβληθείσα αντίστασις αυτή των πολιτών, έγινε εν γνώσει του ότι ήτο ματαιία, αλλά και των συνεπειών της. Και συγκεκριμένα:

Την Πέμπτη βράδυ 22/5/41 ο κ. Σειραδάκης ο οποίος είχε διοριστεί από τριών ημερών Στρατιωτικός Διοικητής Σελίνου, εκάλεσε μία σύσκεψη Καντανιωτών.

Η Σύσκεψις επραγματοποιήθει εις το Λόφο των Δικαστηρίων και ακριβώς στο σημείο που σήμερα είναι η δεξαμενή, έλαβαν δε μέρος εξ όσων θυμούμαι οι Χαρ. Σειραδάκης Στρατ. Διοι/τής Σελίνου 2) Γεώργιος Μπιτσάκης Διοι/τής της Υποδ/σεως Χωρ/κής Σελινου 3) Κ.Γ. Βαρδαλάς Πρόεδρος της Κοινότητος 4) Γ.Κ. Βαρδαλάς 5) Ανδρ. Παπαηλιάκης 6) Γ. Βακάκης 7) Ευάγγ. Γεωργιακάκης 8) Φώτης Χουδαλάκης 9) Σοφοκλής Αποστολάκης. Εάν παραλείπω κανένα δε γίνεται σκόπιμα. Μπορούν και πρέπει να συμπληρώσουν οι αναφερόμενοι.

Κατά αυτήν ο κ. Σειραδάκης ζήτησε από εκείνους οι οποίοι είχαν γυρίσει από την Κίσσαμο να εκθέσουν την κατάσταση όπως την αντελήφθησαν. Όταν τελείωσε η έκθεσις αυτή ο κ. Σειραδάκης είπε επί λέξει. «Όπως καταλαβαίνετε το παιχνίδι έχει χαθεί. Πρέπει να έχουμε υπόψη μας ότι αν κάνουμε άμυνα η Κάντανος μπορεί και να καταστραφεί. Εσείς πρέπει να αποφασίσετε τι να κάνουμε». Πρώτος απάντησε ο Γέρω Βαρδαλάς ο οποίος είπε επί λέξει «Εμείς θα πολεμήσουμε και ότι θέλει ας γίνει» το ίδιο επανέλαβαν και οι υπόλοιποι χωρίς καμμία εξαίρεση.

Την απόφαση αυτή επεκρότησε με ενθουσιασμό, ύστερα από λίγο που του την ανακοίνωσαν, και ο Μαρμαντογιάννης (Λαός) ο οποίος καθυστέρησε και δεν έλαβε μέρος στη Σύσκεψη.

Αυτά τα δύο ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της μάχης αυτής, εις τα οποία βρίσκεται και η ξεχωριστή ιστορική σημασία της αγνοούνται από όλους όσοι κατά καιρούς έχω γράψει για αυτήν.

Το πρώτο δε εξ αυτών ακριβώς είναι και εκείνο το οποίο προκάλεσε την τόση μανία των κατακτητών κατά της Κανδάνου και όχι τόσο αι απώλειαι των αι οποίαι αναμφισβήτητα ήταν κατά πολύ σοβαρώτεροι από άλλας περιοχάς.»

Χανιά 3/6/61

Μετά τιμής

B.N.Γ.